UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um] Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise Ordinis Minor[um] de obseruantia ...

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Primu[m] est veniendi causalitas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Visual Library

nos toto mentis affectu triplicem predi-
ctum dñi aduentum conſiderare
¶ Primo aduentum in carnem.
¶ Dehinc aduentum in mentem.
¶ Poſtremo aduentum ad iudicium.

¶ De aduentu domini in carnem

Circa aduen

tum dñi in carnem (cuius deuo
ta cõſideratio diuinuꝫ in nobis
amorẽ accendere debet) Tria ſunt p̃cipue
conſideranda
¶ Primũ eſt veniendi cauſalitas.
¶ Secundũ eſt venientis benignitas
¶ Tertium eſt aduentus oportunitas
Primo eſt conſiderãda veniendi cau
ſalitas. Ubi notande ſunt tres hu-
ius cauſe principales.
¶ Prima eſt diuine miſerationis liberali-
¶ Secunda eſt no- (tas admirabilis.
ſtre liberatiõis neceſſitas miſerabilis.
¶ Tertia eſt noſtre promotionis vtilitas
inexplicabilis.

Prima igitur cauſa hui⁹

aduentus dñi in carnem eſt diuina libera-
litas ⁊ infinita dei miſcõia. Circa quã ad
p̃ſens faciemus triplicem cõſiderationem
¶ Prima eſt conſideratio declarationis
¶ Secunda compationis
¶ Tertia inſtructionis.
Prima igit̃ eſt conſideratio declaratiua:
vbi vicꝫ declarandũ eſt quomõ diuina li-
beralitas cauſa fuit filio dei veniẽdi in car
nem. Bern. in quodaꝫ ſermõe. Porro in-
extimabilis dignatio ac penitus inenarra
bilis ꝙ in carceris huius fetorem horro-
remqꝫ tanta dignata eſt deſcendere celſitu
do. Jam quis dubitet magnũ aliquid in
cauſa fuiſſe ꝙ tanta maieſtas in locũ tãin-
dignum deſcẽdere dignata eſt. Plane ma-
gnum aliqd: quia miſericordia magna: qa
miſeratio multa: quia redemptio copioſa.
Hec Bern. Uere itaqꝫ non ex aliquo p̃-
cedenti merito: ſed ex dei miſericordia et
liberalitate venit ipe domin⁹ in mundum
Uerũtamen ſm beatũ Bonauen. in. iij.
diſt. iiij. Notandũ: ꝙ de incarnatiõis my-
ſterio loqui poſſumus Uel quantum ad
temporis circumſtantiã: Uel quantuꝫ ad
eius efficaciam: Uel quantum ad ei⁹ ſub-
ſtantiam ſiue eſſentiam. Si quantum ad
temporis circũſtantiã: poteſt concedi abſ-
qꝫ calũnia cadere ſub merito precum eccle
ſie. Sancti eñi patres flagrantiſſimis de-
ſiderijs meruerunt incarnationis accelera
tionem. De quibus Bernard⁹ ſmone. ij.
ſuper Cantic. ait. Ardorem deſiderij pa-
trum ſuſpirantium chriſti in carne preſen-
tiam frequentiſſime cogitans compũgor
et confundor in memetipſo: et vix conti-
neo lachrymas: ita pudet teporis torpo-
riſqꝫ miſerabilium temporũ horum. Cui
nanqꝫ noſtrum tantum gaudium ingerat
gratie huius exhibitio/ quantum ſanctis
patribus accenderat deſideriuꝫ promiſſo-
rum. Hec Bernardus. Si etiam loqua-
mur de beneficio incarnationis quantum
ad efficaciam que erat liberatio a ſeruitu-
te diaboli et a reatu carentie viſiõis dei:
cadit ſub merito. Sed ſi de illo loquamur
quantum ad illius beneficij ſubſtantiam:
dicendum eſt ꝙ trãſcendit omniũ ſancto-
rum merita. propter quod nõ eſt iuſte re-
tributionis: ſed dignationis eminentiſſi-
me. Nam ſi cõgregetur in vnum humili-
tas omniũ ſanctoꝝ: nunqꝫ poterit in mi-
nimo compari humilitati illi qua dei fili-
us apparere voluit in forma ſerui/habitu
inuent⁹ vt homo. Si colligant omnia ſuſ-
piria: omnes lachryme: dẽs pene: omnes
cruciatus: oĩa etiam genera mortis q̃cũqꝫ
paſſi ſunt ſancti ꝑter chrĩm ⁊ collocent ex
vna parte: ⁊ ex alia pte ponat vna lachry-
ma chriſti vel naſcentis/ vel fugientis per
egypti nemora vel orantis vel patientis:
plus vna illa lachryma valet ex fornacee
illo corde procedens q̃ꝫ omnia illa bona
que diximus ⁊ que cogitare poſſumus in
quibuſcunqꝫ ſanctis et amicis dei. Ideo
bene dicit aplus ad Titum. iij. Apparu-
it benignitas et humanitas ſaluatoris no
ſtri dei non ex operibus iuſticie que feci-
mus nos: ſed ſm ſuam miſericordiam ſal-
uos nos fecit. Bernar. in quodaꝫ ſermo-
ne. Si perſonam venientis intueor: non
capio excellentiam maieſtatis. Si conſi-
dero ad quos venerit: dignationis ma-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

gnitudinē expaueſco. Si attēdo ꝓpter q̄d
venerit amplector q̄d poſſum latitudiēz
charitatis. Venit ſiq̄dē fili⁹ dei/ venit ad
hoīes/ venit ꝓpter hoīes. Hec ille. Se=
cūda eſt ꝯſideratio compatiua. Vbi ꝯſide
randū ē q̄ntū fecit de⁹ p̄ natura hūana q̄ꝫ p̄
natura angelica. qꝛ ſic dr̄ Heb. ij. Nuſq̄ꝫ
angelos apphendit ſꝫ ſemē abrae. Imo ge
neralit̄ plus fecit p̄ ſolo hoīe q̄ꝫ p̄ toto mū
do. Sꝫ q̄re poti⁹ reparata ē ⁊ redēpta hu
manā natura q̄ꝫ angelica: Dicēdū q̄ꝫ id ra
tionabilit̄ factū eē oñdunt doctores trib⁹
p̄cipuis rōnib. Pria rō ſumit̄ ex parte
natural̄ ꝯditionis qꝛ liber hoīs arbitriūꝫ
añ electionē voluntatꝫ ⁊ poſt ſe hꝫ mutabi
lit̄. Liber ṽo arbitrium angeli etſi añ ele=
ctionē ſe hꝫ mutabilit̄/ poſt electionē tñ ſe
hꝫ imutabilit̄. vt tenet btūs Tho. Nā et̄ſi
poſſit eligere ⁊ nō eligere: tñ q̄cq̄d illō ſit ſi
ue bonū ſiue malū non pōt illud deteſtari
poſtq̄ꝫ elegerit. Ideo nō pōt penitere/ et ſic
eius culpa deleri nō pōt. Nunq̄ꝫ em̄ deleri
pōt actualis culpa ſine pn̄ia. Scd̄a rō
ſumit̄ ex pte criminal̄ offenſiōis. ſ. ex ꝯditi
one pcti Prio q̄ntū ad genus pcti qꝛ pctm̄
hoīs fuit in appetitu ſcīe dei/ pctm̄ ṽo an=
geli in appetitu oipotētie. nō aūt ē ita cōi=
cabilis dei oipotētia ſic dei ſcīa. Scd̄o q̄n
tū ad circūſtantiā qꝛ in adā fuit aliq̄ igno
rantia qꝛ pctm̄ q̄d erat mortale credidit eē
veniale ſm̄ Aug. habuit ꝓpoſitū peniten
di ⁊ petendi veniā de illo: angeli ṽo non.
Tertio quantū ad occaſionē peccandi: q̄a
angel⁹ p̄ ſe peccauit: homo vero alio ſug=
gerente. Tertia rō ſumit̄ ex pte diuine
miſerationis. cui nō erat cōdecēs nihil be
atificari de hūana natura ad b̄titudinē or
dinata. Datū eſt g̃ ex liberaliſſima dei mi
ſericordia hoī lapſo tp̄s petendi veniam d̄
pctō ⁊ agendi pn̄iam. Vñ credēdū ē q̄ p⁹
expulſionē a paradiſo adā p̄i nr̄ conuertit
ſe ad lamenta pn̄ie ⁊ chr̄m venturū ſummā
deuotione expectauit quē incarnādū deo re=
uelante cognouit. vt poſtea magis appare
bit. Tertia eſt ꝯſideratio iſtructiua vbi
ꝯſiderandū quō ex duab p̄dictis ꝯſidera=
tionib inſtruimur recognoſcere dei miſe=
ricordiā ⁊ bonitatē. Et h̄ marie triplicit̄.
Primo p̄ totalē reuerentie exhibitionē.
Si em̄ deus ita honorificauit ⁊ ſublima=
uit naturā humanā: vide q̄ꝫtū tenet̄ hō re
uereri diuinā maieſtatē. Dicit itaq̄ꝫ Ber.
in q̄dā ſer. Si modū veniēdi cogito: exal
tationē agnoſco hūane conditionis. Hec
Bern. Quia igit̄ deus ⁊ ſua ⁊ ſeipm̄ de=
dit homini: iuſtiſſimū ē vt hō ex omnib⁹
adoret ⁊ reuereat̄ diuinam maieſtatē. ſ. ex
ſubſtantia ſpūali. i. aīa/ et corporali. i. cor
pore: ⁊ tpali. i. diuitijs. Scd̄o p̄ feruen=
tē amoris affectionē. Si em̄ ita nos dile=
xit de⁹: videte quantū tenemur eū dilige=
re. j. Jo. iiij. Diligamus deū q̄m ipe prior
dilexit nos. De hoc amplius infra. Ter=
tio p̄ cōtinuā grāꝝ actionē. Vt āt clari⁹
videas quantas teneariſ deo grās agere p̄
ſuo aduentu in carnē ꝯſidera tria excellen=
tiſſima bñficia tibi exinde ꝓuenientia. Pri
mo conſidera bñficium donatiōis ꝓpriē p̄=
ſone. Eſa. ix. Filius datus ē nobis. Scd̄o
ꝯſidera beneficium adoptiōis diuine grē.
Gal. iiij. Miſit deus filiū ſuū ⁊c. vt ado=
ptionē filioꝝ reciperem⁹. Tertio conſide=
ra beneficium ꝓmiſſionis eterne glorie. ij.
Pet. j. Maxima ⁊ p̄cioſa vobis promiſſa
donauit vt per hec efficiamini diuine con=
ſortes nature.

Scd̄a cauſa aduentus do

mini eſt nr̄e miſerie neceſſitas. Circa quā
tria ſunt declaranda. vīꝫ

Neceſſitatis hui⁹ cōditio.
Cauſalitatis hui⁹ determinatio.
Et miſeriaꝝ explicatio

Primo igit̄ eſt declaranda neceſſitatꝫ hu=
ius conditio. Sic enim declarat Tho. in.
iij. parte. q. j. ar. ij. Non erat ſimplr̄ ⁊ abſo
lute neceſſariū deū incarnari p̄ noſtra libe=
ratione a miſeria quia h̄ aliter poterat de
us facere per ſuā omnipotentēꝫ virtutē: ſꝫ
dici pōt illud fuiſſe neceſſariū ad cōuenie=
tius id faciendū. Auguſtinus. xiij. de tri.
Oſtendam⁹ non aliū modū poſſibilē deo
defuiſſe cuius poteſtati oīa equalit̄ ſub=
iacent ſed ſanande noſtre miſerie conueni
entiorem alium moduꝫ non fuiſſe. Se=
cundo eſt declarāda huius cauſalitatꝫ de=
terminatio. vbi conſiderandum eſt an ſola
hominis liberatio a miſeria fuit ex parte
iſta ratio ſiue cauſa propter quam venit fi
lius dei. ſic q̄ ſi hō nō peccaſſet fili⁹ dei in=

carnat⁹ nõ fuiſſet. Ubi notandũ ꝙ circa h
ſunt tres modi dicendi. ¶ Prim⁹ eſt ſuſti
nibilis ſiue poꝛtabilis. vicꝫ ꝙ ſi hõ ñ pec/
caſſet lꝫ fili⁹ dei carnẽ moꝛtalẽ non aſſum/
pſiſſet: tñ aſſumpſiſſet carnẽ: ſed in ea moꝛ
tuus nõ fuiſſet. Et hoc ꝯfirmari ſolet tri/
plici rõne. ¶ Pꝛima ſumit̃ ex vniuerſi ꝑfe/
ctione. q2 ſ. incarnatio dat cõplemẽtũ vni/
uerſo. q2 vicꝫ ꝑ eam vltia creaturarũ. ſ. hõ
coniungit̃ ꝑmo ꝑncipio ¶ Scđa eſt ex hu/
mane nature capacitate. Hmõi eñ capa/
citas nõ eſt ampliata ꝑ pctm̃: ſed poſt pec
catũ iuẽta eſt capax tãti boni vt deo vni/
ret̃ in vnitate ꝑſone. ḡ multo magis ante
pctm̃ capax erat illi⁹ boni. ſed de⁹ qui infi
nito amoꝛe diligit ea que ſunt: nulli dene/
gat bonum illud cui⁹ ẽ capax. ¶ Tertia rõ
ſumit̃ ex humane nature dignitate q̃ nõ
eſt ꝑ peccatũ augmẽtata. Maxima autẽ
eius dignitas eſt in hoc ꝙ a ꝑſona diuina
aſſumpta eſt. Ideo dicũt multi ꝙ etſi hu/
mana natura nõ fuiſſet lapſa: nihilomin⁹
dei fili⁹ fuiſſet incarnat⁹ ꝛ veniſſet non vt
redemptoꝛ: ſed vt glificatoꝛ. ¶ Secũdus
eſt modus ꝓbabilis oĩno ꝑcedenti cõtra/
rius. vicꝫ ꝙ ſi homo non peccaſſet: nunq̃
dei filius incarnat⁹ fuiſſꝫ. Nec valet quod
dictũ eſt in ꝑcedẽti opinione ꝓpter vniuer/
ſi ꝑfectionẽ, quia deus nõ concludit̃ intra
ꝑfectionem vniuerſi. Unde dicit phus. xj
metaph. ꝙ deus ſup omnẽ vniuerſi oꝛdi/
nem ponendus eſt. ¶ Tertius eſt modus
laudabilis/ eoꝝ vicꝫ qui dicũt filiũ dei in/
carnatũ ꝛ natũ vt hoiem ꝑditum redime
ret. neqꝫ curãt inueſtigare ea q̃ euenire po
tuiſſent ſi homo non peccaſſet: cũ deus ni
hil ſup hoc reuelauerit: quod tñ mere con
tingẽter fuiſſet in eius voluntate que nob
oĩno ignota eſt niſi ꝑ q̃nto reuelat̃. Abnu/
unt igit̃ iſti ꝛ laudabiliter omnẽ curioſam
inueſtigationẽ. et gr̃as agunt deo q̃ tã be/
nigne voluit ſuccurrere homi ꝑdito. Di/
cit naqꝫ Aug. li. de ver. dñi. Uenit filius
hoĩs q̃rere ꝛ ſaluũ facere qđ perierat. Si
hõ nõ peccaſſet: fili⁹ dei nõ veniſſꝫ. Et idẽ
ſup Ioan. Nulla fuit cauſa veniẽdi chr̃o
dño niſi pctõꝛes ſaluos facere. Tolle moꝛ
bos: tolle vulnera/ ꝛ nulla eſt cã medicine.
Et Paulus. j. Tim. j. Chr̃s Jeſus venit
in huc mundũ pctõꝛes ſaluos facere. Iſta
nobis coꝛdi eſſe debẽt: q2 dãnato huma/
no genere ꝓpter pctm̃: voluit filius dei in/
carnari vt ipm redimeret. O imenſa am/
plitudo diuine charitatꝫ. O ꝓfunda bo/
nitas ſummi dei. Peccauim⁹ nos oẽs ꝛ ce
cidim⁹ in captiuitatẽ inferni. et ipſe vt nos
redimeret/ miſit nõ angelũ: nõ archange/
lum: nõ deniqꝫ aliã creaturã: ſed vnigenitũ
filium ſuũ. Audiat terra: intelligat celum:
imo audiant oẽs nouũ iocundũ: nouũ feli
ciſſimũ: nouũ amoꝛoſiſſimuꝫ. Joã. iij. Sic
de⁹ dilexit mundũ vt filium ſuũ vnigenitũ
daret: vt oĩs q̃ credit in ipm nõ pereat ſed
habeat vitã eternã. Qđ Greg. ꝯſiderans
cum admiratõe cãtabat. O inextimabilis
dilectio charitatꝫ: vt ſeruũ redimeres fili/
um tradidiſti. Quid ſuaui⁹: q̃d dulci⁹ au/
diri põt: O igitur pctõꝛes ingrati diligite
chr̃m q̃s ipe iam redemit: quẽ ꝛ p̃res an/
tiq̃ illos redemptoꝛẽ expectãtes toto coꝛ/
de dilexerũt. ¶ Tertio declarãda eſt mi/
ſeriaꝝ explicatio. Ubi declarande ſunt ſe/
ptẽ miſerie q̃bus ſubiectũ eſt genus hu/
nũ per pctm̃: a q̃b⁹ nos liberat dñi ieſu ad/
uent⁹: et ꝯ q̃s petit eccl'ia aduentũ dñi ſe/
pties dicẽdo Ueni: in ſeptẽ illis antipho/
nis ſolennib⁹ que incipiunt per O.

¶ Prima eſt miſeria infatuationis. Ceci/
dit eñ homo ꝑ peccatũ de ſapiẽtia in inſi
pientiã. Pſ. Homo cũ in honoꝛe eſſet nõ
intellexit: compat⁹ eſt iumentꝫ inſipienti/
bus ꝛc̃. Patet aũt q̃nta fuerit ifatuatio ge
nerꝫ hũani añ aduẽtũ chr̃i q̃ñ fere omnes
ad idolatriã declinabãt. Cõtra hãc miſe/
riã venit chr̃s vt doctoꝛ. Ideo ꝯ eam pe/
tit eccleſia aduẽtum dñi: vt. ſ. liberet gen⁹
humanũ ab hac miſeria ꝛ doceat viã pru/
dentie dĩ. O ſapiẽa que ex oꝛe altiſſimi ꝓ/
diſt ꝛc̃. veni ad docendũ nos viam prudẽ
tie. Hãc docuit chr̃s Mat. x. Eſtote pru
dẽtes ſicut ſerpẽtes ꝛc̃. ¶ Secunda ẽ miſe
ria ſeruilis conditionis. Per pctm̃ eñ fa/
ctus eſt hõ ſeru⁹ diaboli. ij. Pet. ij. A quo
quis ſuperatus eſt: ei⁹ ſeru⁹ eſt. Cõtra hanc
miſeriã venit dñs vt redẽptoꝛ: ꝛ ſic vt re/
dẽptoꝛ. q2 de ꝓprio ꝛ ꝑſeipm ꝑciũ ſoluit.
j. Coꝛ. j. Nõ coꝛruptibilib⁹ auro ꝛ ar. redẽ
pti eſtis: ſed ꝑcioſo ſanguie agni incõtami
nati. j. Coꝛ. vj. Empti eſtis ꝑcio mag̃ ꝛc̃.
Contra hanc miſeriã petit eccl'ia aduentũ
dñi dicẽs. O adonai ꝛ dux dom⁹ iſrl' ꝛc̃.
veni ad redimẽdũ nos i brachio extento.

Sermo de aduētu dñi in carnē

¶ Tertia eſt miſeria hoſtilis impugnatio
nis. Quia eñ hõ ꝑ pctm̃ ſe ſubiecit diabo
lo: ideo ptātem accepit diabolus impugñ
di hoīem ſpūalr̃ ꝑ tētatiões: ⁊ aliqñ etiã
corꝑalr̃ ꝑ vexatiões. Per pctm̃ etiã incur
rit hõ rebellionē carnis ad ſpūm. Gal. v.
Caro ɔcupiſcit aduerſus ſpm̃. Añ aduen
tū aūt dñi acriores erāt īpugnatiões: q̄a ñ
tot nec tāta erāt remedia ad reſiſtendū.
Cōtra hanc miſeriā venit chr̄s vt defen-
ſor. Ps. Dñs ꝓtector vite mee. Vñ chr̄s
Jo. xij. dicebat. Nūc ꝑnceps mūdi hui⁹
eijcief foras. i. diabolus q̄ añ chr̄i aduētū
regnabat ſuꝑ gen⁹ hūanū. Nūc aūt hēm⁹
mīta remedia defenſiua ab īpugnatiōe di
abolica. ſ. eccl'aſtica ſacramēta: ſignū cru-
cis: nomē ieſu. de q̄ Ps. Sctm̃ ⁊ terribile
nomē ei⁹. ij. Tim. ij. Confortare fili i grā
q̄ eſt in chr̄o ieſu: labora ſicut bon⁹ miles
chr̄i. Nō eñ coronabif niſi q̄ legitime cer-
tauerit. Contra hāc miſeriā cātat eccleſia
O radix ieſſe ⁊c. veni ad liberādū nos ⁊c.
¶ Quarta eſt miſeria tenebroſe detētōis
Per pctm̃ eñ detentū erat gen⁹ hūanum
in carcere tenebroſo īferni: oēs etiã q̄ntū-
cūq̄ iuſti. Ps. Poſuerūt me in lacu inferi
ori in tenebroſis ⁊ in vmbra mortꝭ. Deti-
nebanf etiā hoīes viatores ī vinculis pcti
mortalis: qd̄ bñ dici pōt vmbra mortꝭ. q̄
dr̄ Prouer. iiij. Via impioꝝ tenebroſa: neſ
ciūt vbi corruūt. Et Prouerb. v. Funib⁹
pctōꝝ ſuoꝝ vnuſq̄ſq̄ conſtringif. Cōtra
hāc miſeriā venit chr̄s vt eductor ⁊ libera
tor. Zach. ix. Tu q̄ʒ in ſanguie teſtamenti
tui emiſiſti vinctos de lacu. Contra hanc
miſeriā cantat eccl'ia illā antiphoñ. O cla-
uis dauid ⁊c. veni ⁊ educ vinctū de domo
carcerꝭ ⁊c. ¶ Quinta ē miſeria excecatōis
Et hec differt a ꝑma. q̄ ꝑma eſt ꝑ ꝑuatio
nem ſapie: hec aūt ꝑ obſcuratione ſeu cali-
gatiōnē natural' itelligētie. Ro. j. Obſcu-
ratū eſt inſipiēs cor eoꝝ. Per pctm̃ q̄ppe ex
cecatū erat gen⁹ hūanū. Qr eñ a ſūma luc
ce receſſit peccādo: ideo cecū factū eſt/ in te
nebris pctōꝝ ambulās. Soph. j. Ambu-
labūt vt ceci q̄ dño peccauerūt. Excecatū
etiā valde erat gen⁹ hūanū amore t̄renoꝝ
Vñ iudei q̄ int' oēs magꝭ lucere debebāt
in cognitiōe ꝟitatꝭ ꝓpter legē ſibi datā/ q̄-
ſi oēs declinauerāt ad auariciā: vt patʒ ex
decurſu euangelij in plurib⁹ locꝭ. Vñ Lu.
xvj. hr̄ expſſe de auaricia phariſeoꝝ. Con
tra hāc miſeriā venit chr̄s vt illuminator.
Greg. in q̄dā Homel. Dū cōditor nr̄ ap
propinq̄t hiericho cec⁹ ad lumē redit. quia
dū diuinitas nr̄e carnis defectuʒ ſuſcepit:
humanū genus lumē qd̄ amiſerat recepit.
Ideo dr̄ Eſa. ix. Populus q̄ ambulabat
in tenebris vidit lucē magnā: hitantib⁹ in
regiōe vmbre mortꝭ lux orta eſt eis. Illu
minauit eñ chr̄s mūdū in cognitiōe veri-
tatꝭ oſtendens ꝟbo ⁊ exēplo tpalia eſſe cō
tēnenda ⁊ celeſtia appetēda. Lu. j. Viſita
uit nos oriēs ex alto. Illūinare his q̄ i te-
nebris ⁊ i vmbra mortꝭ ſedēt ⁊c. Contra
hāc miſeriā petit eccl'ia aduentū dñi ꝑ illā
antipho. O oriēs ſplēdor ⁊c. veni ⁊ illūi-
na ſedētes in tenebris ⁊c. ¶ Sexta eſt mi
ſeria culpabilis offenſionis. Per pctm̃ eñ
offendit hõ diuinā maieſtatē ⁊ incurrit ei⁹
inimiciciā. Ephe. ij. Eramus natura filij
ire. Cōtra hāc miſeriā venit chr̄s vt medi
ator ⁊ ſaluator ⁊ recōciliator. Heb. ix. No
ui teſtamenti mediator eſt. Et. j. Tim. ij.
Vn⁹ eſt dei ⁊ hoim mediator hō chr̄s Je
ſus q̄ dedit ſemetipm̃ in redemptiōem ꝓ
oīb⁹. Vñ chr̄o nato ſtatim nūciauerūt an
geli pacē. Lu. ij. di. Glīa in altiſſimis deo:
⁊ in terra pax hoīb⁹ bone volūtatꝭ. Con
tra hanc miſeriā petit eccl'ia aduentū dñi
vt ſaluet hoīem vniendo ipm̃ cū deo ſuo ⁊
recōciliando di. O rex gentiū ⁊ deſidera
tus eaꝝ ⁊c. q̄ facis vtraq̄ vnū ⁊c. veni ſal-
ua hoīem quē de limo formaſti. ¶ Septi-
ma eſt miſeria ſpūalis debilitatiōis. Per
pctm̃ eñ incurrit hõ infirmitatē ſeu debi-
litatem q̄ndā ad bonū opus. Ps. Miſere
re mei dñe q̄m̄ infirm⁹ ſum ⁊c. Cōtra hāc
miſeriā venit chr̄s vt fortificator ⁊ cōſola
tor: ⁊ ꝓpriū corp⁹ ꝑ refectōe ⁊ corrobora
tione nr̄a dedit in cibū aīaꝝ. Jo. vj. Ca
ro mea vere eſt cib⁹. Figura. iij. Reg. xix.
Helias ambulauit in fortitudine cibi illi-
us vſq̄ ad mōtē dei. Cōtra hanc miſeriā
petit eccl'ia aduētū dñi vt nobiſcū ſit nos
reficiēdo ⁊ corroborādo tanq̄ viaticū nr̄e
ꝑegrinatiōis/ nos ɔducendo vſq̄ ad mō-
tem eterne ſalutꝭ: v. O emanuel. i. nobiſcū
deus: rex ⁊ legifer nr̄ ⁊c: veni ad ſaluandū
nos dñe deus noſter. Noſter inquā: quia
nobis dat⁹ in nr̄e ꝑegrinationis ſocium:
in noſtre redemptionis preciium: ⁊ tu no-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſtre refectionis edulium.

Tertia cauſa aduetus dñi

eſt noſtre pmotiōis vtilitas. Per aduen-
tū em̄ dñi pmouet gen⁹ hūanū pcipue ad
triplex bonū. vicʒ
¶ Ad bonū honoris ſublimioris.
¶ Ad bonū ꝟtutis pfectioris
¶ Ad bonū ſalutꝭ ꝛ glie amplioris
¶ Primo ad bonum honoris ſublimioris.
Berñ. in ſer. Si modum veniēdi cogito:
exaltationē agnoſco hūane ꝯditiōis. Hec
ille. Mirabilr̄ q̄ppe in hoc exaltata eſt hu
mana natura ꝙ pſonalr̄ vnita eſt ſūme dei
maieſtati. Ideo dt̄ Leo papa ſer. de nati
uit. dñi. Agnoſce o chriane dignitatē tuā:
et diuie ꝯſors fact⁹ nature noli in veterem
pcti vilitatē tua degeneri ꝯuerſatōe redi-
re ¶ Secundo ad bonū ꝟtutis pfectioris.
quod maxime declarabim⁹ in trib⁹ virtuti
bus theologicꝭ ¶ Primo q̄ntū ad fidem q̄
maxie certificat̄ ex eo ꝙ hō ipſi deo loq̄nti
credit. Aug⁹. xj. de ciui. di. Ut hō fidēti⁹
ambularet ad ꝟitatē: ipſa veritas dei fili⁹
hoie aſſumpto ꝯſtituit atqꝫ fundauit fidē
¶ Secundo q̄ntuʒ ad ſpem q̄ p hoc maxie
roborat̄. Aug. xiij. ð trini. Nihil tā neceſ-
ſariū fuit ad erigēdā ſpem nr̄am q̄ꝫ vt de-
monſtraret̄ nobis q̄ntū nos diligeret de⁹
Quid aūt hui⁹ rei manifeſti⁹ indicium q̄ꝫ
vt dei fili⁹ nature nr̄e dignat⁹ eſt inire cō-
ſortiū. ¶ Tertio q̄ntū ad charitatē q̄ maxi-
me p hoc excitat̄. Aug. li. de cathezizādis
rudib⁹. Que maior cauſa eſt aduetus dñi
niſi vt oſtenderet de⁹ dilectionē ſuā in no-
bis. Et poſtea ſubdit. Si amare pigebat
ſaltē redamare nō pigeat. j. Ioā. iiij. In h̄
appruit charitas dei q̄m filiū ſuum miſit in
mundū vt viuam⁹ p eū. In h̄ aūt eſt cha
ritas nō q̄ſi nos dilexerim⁹ deū: ſʒ q̄m ipſe
pꝛior dilexit nos. ¶ Tertio ad bonuʒ ſalutꝭ
et glie amplioris. Ex hoc em̄ plibus mo
dis btificat̄ hō. ſ. in viſione deitatis ꝛ hūa
nitatꝭ chri. Nec dubium q̄n ſit hoi btitu-
do magna videre hūanitatē ſic deitati cō-
iunctā: et ſic expiri inextimabilē illam diui
ne charitatꝭ dulcedinē qua de⁹ hominem
dilexit. Aug⁹. ſup illud Ingrediet̄ ꝛ egre
diet̄ ꝛc. Ioan. x. Propterea deus fact⁹ eſt
homo vt totū hoiem in ſeipo beatificaret.

¶ Hec de pmo ſuprius pꝑoſito circa aduē
tum domini in carne ſcꝫ de veniendi cau-
ſalitate.
¶ Sequit̄ de venientis benignitate.
Secūdo eſt ꝯſiderāda veniētis beni
gnitas. de q̄ Berñ. ſer. de epiph. Ap
paruerat dei potentia in rex creatiōe. ap-
parebat ei⁹ ſapientia in earū gubernatiōe.
benignitas aūt ei⁹ maxie apparuit in hūa
nitatis aſſumptiōe. In q̄ em̄ magis com-
mendare poterat benignitatē ſua q̄ꝫ ſuſci
piendo carnē meā: Quid tātope declaret
ei⁹ miſcdiam q̄ꝫ ꝙ ipam ſuſcepit miſeriaꝫ:
Quanto em̄ ſe minorē fecit in humnitate:
tāto maiorē ſe exhibuit i bonitate. Et q̄n-
to p me vilior: tanto mihi charior ē. Hec
ille. Quāuis itaqꝫ diuine incarnationis
opus ſit op⁹ maxie potētie atqꝫ maxie ſapi
entie: ſpeciali tn̄ modo attribuit̄ diuie bo-
nitati ꝛ benignitati ſiue miſcdie. Hāc aūt
benignitatē dñi venientꝭ in carnē ꝯtēpla-
ri poſſum⁹ maxie p tres ꝯſideratiōes
¶ Prima eſt ꝯſideratio aſſimilationis.
¶ Secunda eſt cōſideratio cōditionis.
¶ Tertia eſt ꝯſideratio ordinatiōis.

Prima eſt cōſideratio aſ-

ſimilationis. Uoluit em̄ nobis aſſimilari
in humanitatis veritate: in nature cōfor-
mitate: et in ipſa natiuitate. ¶ Primo in
humanitatis veritate. Ueram em̄ huma
nitatem aſſumpſit eiuſdem ſpeciei cum hu
manitate noſtra. Athanas⁹. Perfect⁹ de-
us pfectus homo ex aīa rationali ꝛ hu-
mana carne ſubſiſtens. ¶ Secundo in na
ture cōformitate. quia ſm̄ doctores catho
licos confitemur filium dei non tm̄ ve-
ram humanitatem aſſumpſiſſe: ſed etiam
de maſſa nobis conformi ſcilicet de gene-
re Adam. Hebre. ij. Qui enim ſanctifi-
cat et qui ſanctificant̄ ex vno omnes. In
hoc certe apparet mira eius benignitas.
quia naturam humanaʒ ſibi inimicam ſi-
bi coniunxit. Fuit tamen huiuſmodi be-
nignitas in chriſto omnino ſine infectiōe
peccati aut cōcupiſcentie: ſed cum plenitu-
dine gratie. Ideo Paulus j. ad Corinth.
vij. ait. Factus eſt primus Adam in ani-
mā viuentem: nouiſſim⁹ autē in ſpūm vi-
uificantē. Et infra. Prim⁹ hō de terra ter

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN